

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2025

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ 2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	5
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	6
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6. DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7. DENETİM BULGULARI	8
8. EKLER	27

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu	2
Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi	3
Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi	3

KISALTMALAR

TL	:	Türk Lirası
YÖKAK	:	Yükseköğretim Kalite Kurulu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Üniversite İktisadi İşletmesince Yapılan Taşıt Alımlarında ve Taşıtların Elden Çıkarılmasında Mevzuata Uyulmaması
2. İktisadi İşletmede Kamu İhale Mevzuatına İlişkin Eksiklikler Bulunması
3. Yükseköğretim Kalite Kurulu Tarafından Görevlendirilen Dış Değerlendiricilerin Giderlerinin Üniversite Özel Bütçesinden Karşılanması
4. Üniversite Merkez Kanuni Yerleşkesi Alanının Yapı Ruhsatının Alınamaması ve Cins Tashihiinin Yapılamaması
5. Yapım İşlerinde Uygulama Projelerinin Gerekli Nitelikte Hazırlanmaması Nedeniyle İşlerin Uygulanması Sırasında Sık Proje Değişiklikleri Yapılması
6. Yapım İşlerinde Yeni Birim Fiyatın Belirlenmesi İşlemlerine İlişkin Mevzuatta Öngörülen Yöntemlere Uygun Hareket Edilmemesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Karadeniz Teknik Üniversitesi 20.05.1955 tarih ve 6594 sayılı Kanun ile kurulmuş, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu'nun 28'inci maddesiyle yeniden yapılandırılmıştır.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insan gücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Karadeniz Teknik Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanlığı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 12 fakülte, 1 yüksekokul, 6 enstitü, 8 meslek yüksekokulu ve 19 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2’de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	532	101	633
Doçent	174	129	303
Doktor öğretim üyesi	442	170	612
Öğretim görevlisi	298	137	435
Araştırma görevlisi	629	534	1163
Toplam	2075	1071	3146

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idare	558	628	1186
Sağlık	801	498	1299
Avukatlık	4	1	5
Din	2	1	3
Eğitim-öğretim	-	-	-
Teknik	212	145	357
Yardımcı	97	134	231
Sözleşmeli 4/B	486	-	486
Sözleşmeli Bilişim	2	-	2
Sürekli işçi+4/D+696 KHK	1320	-	1320
Toplam	3482	1407	4889

Üniversitede 2024 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dahil) ve işçi personel toplamı 5557’dir. Ayrıca Üniversitede 7 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’na ekli II sayılı cetvelin, (A) “Özel Bütçeli İdareler” bölümünde yer alan Karadeniz Teknik Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2024 yılına ait ödenek dağılımına ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2024 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (TL)	Gerçekleşme (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
01 Personel Giderleri	3.473.201.348,00	3.423.162.191,00	98,56
02 Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	418.489.400,00	412.019.627,00	98,45
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	372.171.789,00	249.011.651,00	66,91
05 Cari Transferler	558.174.010,00	532.146.064,00	95,34
06 Sermaye Giderleri	580.748.623,00	271.836.680,00	46,81
Toplam	5.402.785.170,00	4.888.176.213,00	90,48

2024 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 4.835.148.000 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 2.097.941.469,00 TL ödenek eklenmiş, 1.530.304.300,00 TL ödenek düşülmüş ve toplam ödenek 5.402.785.170,00 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin % 90,48'i olan 4.888.176.213,00 TL kullanılmıştır.

Personel giderlerinde 3.473.201.348,00 TL ödeneğin 3.423.162.191,00 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 418.489.400,00 TL ödeneğin 412.019.627,00 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 372.171.789,00 TL ödeneğin 249.011.651,00 TL'si, cari transferlerde 558.174.010,00 TL ödeneğin 532.146.064,00 TL'si, sermaye giderlerinde 580.748.623,00 TL ödeneğin 271.836.680,00 TL'si, harcanmıştır.

Üniversite tarafından 2024 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Kalkınma Ajansı, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı destekleri ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 60.272.512,78 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2024 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4: 2024 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (TL)	Gerçekleşen (TL)	Gerçekleşme Oranı (%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	49.160.000,00	64.859.624,00	131,94
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	4.892.230.300,00	4.975.160.420,00	101,70
Diğer Gelirler	112.500.000,00	171.103.727,00	152,09
Sermaye Gelirleri	-	30.000,00	-
Toplam	5.053.890.300,00	5.211.153.771,00	103,11
Gelirlerden Red ve İadeler (-)	-	142.975,00	-
Net Toplam	5.053.890.300,00	5.211.010.796,00	103,11

2024 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 5.053.890.300 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 5.211.070.796 TL'dir.

Dönem faaliyet geliri 5.488.376.601,61 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 702.198,93 TL, enflasyon düzeltmesi toplamı 2.807.103.402,35 TL ve faaliyet gideri 5.179.164.200,39 TL olan Üniversite, 2024 yılını 3.115.613.604,64 TL olumlu faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

-Döner Sermaye İşletmesinin 2024 yılı gelir toplamı 3.784.031.005,49 TL, gider toplamı 3.772.945.927,94 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 11.085.077,55 TL kâr ile tamamlanmıştır.

-İktisadi İşletmenin 2024 yılı gelir toplamı 103.194.933,62 TL, gider toplamı 105.513.969,94 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 2.319.036,32 TL zarar ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 30.04.2024 tarih ve 25.448 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan sayılı 2004/7127 ile kurulan Trabzon Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici Anonim Şirketinin ortağıdır. Adı geçen Anonim Şirketin kuruluş sermayesi 1.750.000,00 TL olup; Üniversitenin %44.06 oranında ortaklığı bulunmaktadır. 2024 yılında Şirketten Üniversiteye kâr payı aktarımı yapılmamıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun’un 80’inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği’ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi

kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin

denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kanun uyarınca iç kontrol sistemi; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde

yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrolün işleyişi ile ilgili ayrıntılı hükümler, 26.12.2007 tarihli ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan rehberlerle belirlenmiştir. 2024 yılı denetimi kapsamında, mezkûr mevzuat çerçevesinde, Üniversite iç kontrol sistemi aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir:

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede “Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri” ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Hassas görevlere ilişkin prosedürler tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdare performans programı, içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerini tam ve doğru şekilde belirlemiştir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışma yapılmıştır.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri, bazı birimlerde eksiklikler bulunmakla beraber, hazırlanmış ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmeler farklı kişiler arasında dağıtılarak “görevler ayrılığı” ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’a uygun olarak kurulmuştur. Kamu İdaresinin Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 5 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 3'ü doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin denetim ve raporlama çalışmaları mevcuttur.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Karadeniz Teknik Üniversitesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Üniversite İktisadi İşletmesince Yapılan Taşıt Alımlarında ve Taşıtların Elden Çıkarılmasında Mevzuata Uyulmaması

Üniversite İktisadi İşletmesinin taşıt edinmesi ve elden çıkarması işlemleriyle ilgili olarak;

A) Taşıt Kanunu'na Aykırı Olarak Taşıt Edinilmesi

Karadeniz Teknik Üniversitesi Turizm Eğitim ve Uygulama Merkezi İktisadi İşletmesi tarafından, 237 sayılı Taşıt Kanunu'nda belirtilen düzenlemelere uyulmaksızın taşıt edinildiği tespit edilmiştir.

237 sayılı Kanun'un "Kanunun şümulü" başlıklı 1'inci maddesinde; katma bütçeli idarelerin ve katma bütçeli idarelerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları teşekkül ve müesseselerin bu Kanun hükümlerine tabi olduğu belirtilmiştir.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Turizm Eğitim ve Uygulama Merkezi İktisadi İşletmesinin sermayesinin tamamı Üniversitenin Özel Bütçesine ait olup Üniversite tüzel kişiliğinden ayrı bir tüzel kişiliği bulunmamaktadır.

237 sayılı Kanun'un "Kurumların edinebilecekleri taşıtlar" başlıklı 7'nci maddesinde; kurumların taşıt ihtiyaçlarını hizmet alımı suretiyle karşılamalarının esas olduğu; 10'uncu maddesinde ise, Genel bütçeye dahil daireler, katma bütçeli idareler ve döner sermayelerin dışında kalan kurum ve kuruluşlar tarafından bu Kanun gereğince taşıt edinilebilmesi, edinilecek taşıtın cinsi, adedi, hangi hizmette kullanılacağı ve kaynağı gösterilmek suretiyle önceden alınmış Cumhurbaşkanı kararına bağlı olduğu hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere karşın İşletme tarafından, 21.12.2022 tarihinde 419.374,74 TL'ye bir minivan, 18.08.2023 tarihinde 1.076.620,80 TL'ye bir minivan, 31.07.2024 tarihinde 1.910.000,00 TL'ye bir sedan ve 31.07.2024 tarihinde 1.190.000,00 TL'ye bir kamyonet doğrudan satın alınmak suretiyle edinilmiştir. Bu taşıtlar, yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda belirtilen edinilebilecek taşıtlar arasında yer almamaktadır.

Kamu idaresinin cevabında, Taşıt Kanunu'na aykırı olarak taşıt edinilmesi hususunda, İşletmenin bağlı olduğu Üniversitenin tabi olduğu mevzuata göre taşıt alımı yapmasının zaruri olmadığı düşüncesiyle işlem yapıldığı, üniversite ticari işletmelerine ilişkin mevzuatta aksine bir hüküm olmayışı nedeniyle ticari işletmenin ihtiyacı olduğu taşıt alımının doğrudan gerçekleştirilebileceğinin düşünüldüğü, alımların kamu menfaatine uygun olarak gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, iktisadi işletme taşıt ihtiyaçlarının Cumhurbaşkanı kararı olmaksızın doğrudan satın alma yoluyla karşılanmaması gerekmektedir.

B) İşletmenin Araç Satış ve Trampa İşlemlerinde Devlet İhale Kanunu'nu Uygulamaması

İşletmenin gelir getirici araç satış ve trampa işlemlerinde 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerini uygulamadığı tespit edilmiştir.

2886 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 1'inci maddesinde, genel bütçeye dahil dairelerle katma bütçeli idarelerin, özel idare ve belediyelerin alım, satım, hizmet, yapım, kira, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işlerinin bu Kanun'da yazılı hükümlere göre yürütüleceği belirtilmiştir.

İktisadi işletmenin, bağlı olduğu özel bütçeli Karadeniz Teknik Üniversitesinden ayrı bir tüzel kişiliği bulunmadığından gelir getirici satış ve kiraya verme işlemlerinde 2886 sayılı Kanun'u uygulaması gerekmektedir.

Aynı Kanun'un "İlkeler" başlıklı 2'nci maddesinde; bu Kanun'un yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanması ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının esas olduğu hükmü yer almaktadır.

Anılan Kanun'un "İhalelerde kapalı teklif usulünün esas olduğu" başlıklı 36'ncı maddesinde; bu Kanun'un 1'inci maddesinde yazılı işlere ilişkin ihalelerde, tekliflerin gizli olarak verilmesini sağlayan kapalı teklif usulünün esas olduğu, belirli hallerde ise belli istekliler arasında kapalı teklif usulü, açık teklif usulü, pazarlık ve yarışma usulüyle ihale yapılabileceği ifade edilmiştir.

Denetimlerde, işletmeye ait bir otomobilin 07.08.2023 tarihinde 560.000,00 TL bedelle doğrudan, başka bir minibüsün ise 31.07.2024 tarihinde 700.000,00 TL bedelle takas yoluyla 2886 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaksızın satıldığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında İşletmenin araç satış ve trampa işlemlerinde Devlet İhale Kanunu'nu uygulamaması hususunda, (A) bendinde belirtilen gerekçelerden kaynaklı olarak kârlılık değerlendirmesiyle ömrünü tamamlamış araçların satışının gerçekleştirildiği, İşletmenin serbest piyasaya göre kurulmuş mali yönden ayrı bir ticari işletme olduğu ve kamu menfaati gözetilmesi düşüncesiyle araç satışı ve takasının gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, İşletmenin gelir getirici satış ve kiraya verme işlemlerinin 2886 sayılı Kanun hükümleri uygulanmak ve rekabet şartları oluşturularak yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: İktisadi İşletmede Kamu İhale Mevzuatına İlişkin Eksiklikler Bulunması

Üniversitenin Turizm Eğitim ve Uygulama Merkezi İktisadi İşletmesi tarafından, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3'üncü maddesinin (g) bendindeki istisna düzenlemesi kapsamında ve doğrudan temin yoluyla yapılan alımlarda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

A) Üniversite İktisadi İşletmesinin Kamu İhale Kurumundan Onay Almadan Mal ve Hizmet Alımlarını İstisna Kapsamında Yapması

Üniversiteye ait Turizm Eğitim ve Uygulama Merkezi İktisadi İşletmesi tarafından Kamu İhale Kurumuna istisna başvurusunda bulunulmadığı ve onay almadığı ancak mal ve hizmet alımlarını istisna kapsamında yaptığı görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un "İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (g) bendinde; 4734 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerinde sayılan kuruluşların, ticarî ve sınaî faaliyetleri çerçevesinde; doğrudan mal ve hizmet üretimine veya ana faaliyetlerine yönelik ihtiyaçlarının temini için yapacakları, Hazine garantisi veya doğrudan bütçenin transfer tertibinden aktarma yapmak suretiyle finanse edilenler dışındaki yaklaşık maliyeti ve sözleşme bedeli ikitrilyon üçyüzmilyar Türk Lirasını (2024 yılı için 95.508.971,00 TL) aşmayan mal veya hizmet alımlarının Ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç bu Kanuna tâbi olmadığı belirtilmektedir.

4734 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenlerin (a bendinde özel bütçeler yer almaktadır) doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketlerden söz edilmektedir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 4.3.2 ve devamındaki 4.3.2.1'inci maddesinde; Kanunda belirtilen idarelerce, 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendine ilişkin olarak, Kuruma yapılacak istisna başvurularının değerlendirmeye alınabilmesi için 4734 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (d) bendinde belirtilen kuruluşlar ile enerji, su ulaştırma ve telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren teşebbüs işletme ve şirketler istisna talebinde bulunabileceklerinden, başvuruda bulunacak idarelerin anılan madde kapsamında olduğunu tevsik eden belgeleri (ana statü, ana sözleşme v.b.) taleplerinin ekinde sunmaları gerektiği belirtilmektedir.

Bu düzenlemeler kapsamında, 2012 yılından beri faaliyet yürüten söz konusu İktisadi İşletme, 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendi kapsamında yukarıda belirtilen tutara kadarki mal ve hizmet alımlarını istisnalar kapsamında yapabilecektir. Yapım işleri ise istisna kapsamında değildir. İşletmenin istisna hükmünden yararlanması için Kamu İhale Kurumuna söz konusu başvuruyu yapması gerekmesine karşın şu ana kadar bir başvuru yapmadığı ve onay almadığı ancak mal ve hizmet alımlarını istisna kapsamında yaptığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, iktisadi işletmelerle ilgili açık bir yasal düzenlemenin olmayışı karşısında tereddütler yaşandığı, işlemlerin ihtiyaç duyulan mal ve hizmetleri hızlı bir şekilde kamu menfaatine uygun olarak temin etmek için yürütüldüğü, usulen ortaya konulan bu eksikliklerin uygulamada giderileceği ve ilgili mevzuatın uygulanacağı belirtilmektedir.

Sonuç olarak, işletmenin mal ve hizmet alımları istisnasından yararlanması için Kamu İhale Kurumuna gereken belgelerle birlikte başvurması gerekmektedir.

B) İşletmenin Mal ve Hizmet Alımlarının Elektronik Kamu Alımları Platformu Üzerinden Kamu İhale Kurumuna Bildirilmemesi

Üniversite İktisadi İşletmesi tarafından mal ve hizmet alımlarının Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden Kamu İhale Kurumuna bildirilmediği görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 30'uncu maddesinde; istisna kapsamında yapılan ihaleler için ve çerçeve anlaşma kapsamında yapılacak her bir münferit alım için münferit sözleşme onay belgesi hazırlanmadan önce Elektronik Kamu Alımları Platformundan ihale kayıt numarası alınacağı, bu numaranın; ait olduğu ihale ile ilgili tüm işlemlerde ve Kurumla elektronik ortamda veya yazılı olarak yapılacak yazışmalarda kullanılacağı; istisna kapsamındaki ihalelere ilişkin ilanların idareler tarafından ilgili bilgilerin Elektronik Kamu Alımları Platformuna girilmesi suretiyle hazırlanacağı; bu ilanların Kamu İhale Bülteninde yayımlanabileceği; sözleşmenin taraflarca imzalanmasından sonra hazırlanacak İhale Sonuç Formunun en geç on beş gün içinde Kamu İhale Kurumuna Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden gönderileceği belirtilmiştir.

Bu kapsamda, İktisadi İşletmenin mal ve hizmet alımlarını Elektronik Kamu Alımları Platformuna girerek ihale kayıt numarası alması ve ilanların bu platforma girilmesi ve Kamu İhale Bülteninden yararlanılması ve sonuç formunu on beş gün içinde göndermesi gerekmesine karşın bu işlemler yapılmamıştır.

Kamu idaresi cevabı bulgunun (A) bendine verilen cevapla aynı şekildedir.

Sonuç olarak, İşletmenin mal ve hizmet alımlarına ilişkin yukarıda belirtilen işlemleri Elektronik Kamu Alımları Platformu üzerinden gerçekleştirmesi gerekmektedir.

C) İktisadi İşletmenin Mal ve Hizmet Alımlarında Yasaklılık Teyidi Yapılmaması

İşletmenin 4734 sayılı Kanun'un "İstisnalar" başlıklı 3'üncü maddesinin (g) bendi kapsamındaki mal ve hizmet alımlarında herhangi bir yasaklılık teyidinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin 30.5.3'üncü maddesinde, 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesi uyarınca istisna kapsamında yapılan alımlarda, ihale üzerinde kalan isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının Kamu İhale Kurumundan teyit ettirileceği belirtilmektedir.

Kamu ihalelerinin 4734 sayılı Kanun'da belirlenen ilkelere uygun olarak yapılmasını sağlamak, idarelerin zararına sebep olunmasını önlemek, işlerin zamanında ve düzenli olarak yapılmasını gerçekleştirmek amacıyla, isteklinin ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığının teyidi önem arz etmektedir. İşletme tarafından 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendi kapsamında ve belirtilen parasal limit (2024 yılı için 95.508.971,00 TL) dâhilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kamu İhale Kurumundan teyit ettirilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir. İşletmenin ise 2024 yılında yaptığı mal ve hizmet alımlarında böyle bir teyid işlemi yapmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabı bulgunun (A) bendine verilen cevapla aynı şekildedir.

Sonuç olarak, İşletmenin 4734 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin (g) bendi kapsamında, yukarıda belirtilen parasal limit dâhilinde yapacağı mal ve hizmet alımlarında yasaklılık teyidinin yapılması gerekmektedir.

BULGU 3: Yükseköğretim Kalite Kurulu Tarafından Görevlendirilen Dış Değerlendiricilerin Giderlerinin Üniversite Özel Bütçesinden Karşılanması

Dış Değerlendirme Programı kapsamında Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından görevlendirilen ve Üniversitede çalışmalar yapan dış değerlendiricilerin ulaşım, yolluk ve konaklama giderlerinin Üniversite tarafından karşılandığı tespit edilmiştir.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun “Yükseköğretim Kalite Güvencesi Sistemi ve Yükseköğretim Kalite Kurulu” başlıklı Ek 35’inci maddesinde; Yükseköğretim Kalite Güvencesi Sistemi düzenlenmiş, bu sistemin, yükseköğretim kurumlarının eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ile idari hizmetlerinin iç ve dış kalite güvencesi, akreditasyon süreçleri ve bağımsız dış değerlendirme kurumlarının yetkilendirilmesi süreçlerine ilişkin esasları içerdiği belirtilmiş, bu kapsamda anılan hizmetleri yerine getirmek üzere idari ve mali özerkliğe sahip, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli Yükseköğretim Kalite Kurulunun kurulması öngörülerek Kurulun çalışma usul ve esasları ile yükseköğretim kurumlarında kalite güvence sistemlerinin kurulması, iç ve dış değerlendirme süreçleri, yükseköğretim kurumlarında kurulacak kalite komisyonları, kalite değerlendirme tescil belgesinin alınması, Kuruldaki Genel Sekreterliğin çalışma usul ve esasları ve yapısı ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer hususların Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

2547 sayılı Kanun’un verdiği yetkiye dayanılarak çıkarılan Yükseköğretim Kalite Güvencesi ve Yükseköğretim Kalite Kurulu Yönetmeliği’nin “Kalite güvencesi ve iyileştirme çalışmaları kapsamındaki harcamalar” başlıklı 25’inci maddesinde; bu Yönetmelik kapsamında, yükseköğretim kurumları tarafından gerçekleştirilecek çalışmalara ilişkin her türlü harcamanın, yükseköğretim kurumlarının bütçelerine ilgili konuda tahsis edilecek ödenekle karşılanacağı, Vakıf yükseköğretim kurumlarının da bu Yönetmelik kapsamında yapılacak çalışmalar için bütçesinde yeterli ödenek ayıracağı belirtilmektedir.

Anılan Yönetmelik’in 25’inci maddesinde yer alan hüküm, Yükseköğretim Kalite Kurulu Kurumsal Dış Değerlendirme Yönergesinin “Harcamalar” başlıklı 13’üncü maddesinde de; yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilecek olan dış değerlendirme sürecine ilişkin her türlü harcamanın, ilgili yükseköğretim kurumunun bütçesinden karşılanacağı şeklinde yer almaktadır.

Yukarıda belirtilen yönetmelik ve yönergelerle, 2547 sayılı Kanun’un Ek 35’inci maddesinde öngörülmeyen bir ödeme türü ihdas edilmiştir. Oysa ki, diğer harcama türlerinde olduğu gibi, kalite güvence sistemi yürütücülerince yapılacak harcamaların Üniversitelerce karşılanabilmesi için Kanun’da açık bir dayanak bulunması gerekmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesinde; kamu gideri: kanunlarına veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine dayanılarak yaptırılan iş, alınan mal ve hizmet bedelleri, sosyal güvenlik katkı payları, iç ve dış borç faizleri,

borçlanma genel giderleri, borçlanma araçlarının iskontolu satışından doğan farklar, ekonomik, malî ve sosyal transferler, verilen bağış ve yardımlar ile diğer giderler şeklinde tanımlanmıştır.

5018 sayılı Kanun'un bu hükmüne göre; bir giderin yapılabilmesi, ancak bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin açık bir hükmü ile olabilecektir. Yönetmelik, yönerge gibi alt hukuki metinlerle yapılan düzenlemelerle yeni bir harcama türünün ihdas edilmesi mümkün olmadığı gibi alt hukuk normlarının da üst hukuk normlarına aykırı olmaması gerekir. Yukarıda belirtilen Ek 35'inci maddede; Dış Değerlendirme Programı kapsamında Üniversitede çalışmalar yapan Yükseköğretim Kalite Kurulu üyelerinin giderlerinin Üniversite tarafından ödenebileceğine ilişkin bir düzenleme ve yönetmelikle düzenlenebilecek konular arasında da bu türden bir ödeme bulunmamaktadır. 2547 sayılı Kanun'un ilgili maddesinde, Yükseköğretim Kalite Kurulunun gelirleri ve personelin özlük haklarına ilişkin çeşitli mali hükümler öngörülmüş ancak Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından görevlendirilen değerlendiricilerin giderlerinin Üniversite bütçesinden karşılanabileceğine dair herhangi bir mali hükme yer verilmemiştir.

Üniversite, dış denetim kurumlarının faaliyetlerinden yarar sağlamakta ise de buna dayanılarak dış denetim personelinin giderlerinin Üniversite bütçesinden karşılanabilmesi mümkün değildir. Nitekim idari ve mali özerkliğe sahip, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli bir kurum olan Yükseköğretim Kalite Kurulunun, kanunda sayılan görevleri ve hizmetlerini, kendisine tahsis edilen bütçe ödeneğini kullanarak yerine getirmesi gerekmektedir. Zira 2547 sayılı Kanun'un Ek 35'inci maddesinin tanıdığı yetkiye istinaden 23.11.2018 tarih ve 30604 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kalite Güvencesi ve Yükseköğretim Kalite Kurulu Yönetmeliği'nin "Kurulun mali yapısı" başlıklı 28'inci maddesinde de Yükseköğretim Kalite Kurulu hizmetlerinde ihtiyaç duyulan tüm giderlerin Kurul bütçesinden karşılanacağı ifade edilmiştir.

Ayrıca, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun "Daireler kurulu" başlıklı 27'nci maddesinde, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince mali konularda düzenlenecek yönetmelikler ile yönetmelik niteliğindeki düzenleyici işlemlerin, Sayıştayın istişari görüşü alınarak yürürlüğe konulacağı belirtilmesine karşın mali hüküm içeren söz konusu Yönetmelik bu görüşü almak üzere Sayıştaya gönderilmemiştir.

Kamu idaresi cevabında, Üniversitenin niyet beyanıyla Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından 2022 yılında 5 yıl süre ile Üniversitenin "Tam Akredite" edildiği ve "Kurumsal Akreditasyon Belgesi" aldığı, bu niteliğin halen devam ettiği, bunun Üniversiteye çok önemli

itibar kazandırdığı, 6245 sayılı Harcırah Kanunu'nun 57'nci maddesindeki “Harcırah hizmetin taalluk ettiği kurum bütçesinden ödenir” hükmü dikkate alındığında Üniversiteye gelen değerlendiricilerin yaptıkları dış değerlendirme neticesinde üniversiteye hizmet ettiği ve Üniversitenin fayda sağladığı, yukarıda belirtilen söz konusu 25'inci maddede de söz konusu harcamaların yükseköğretim kurumlarının bütçelerinden karşılanacağını belirtildiği, dış değerlendiricilerin ulaşım, yolluk ve konaklama giderlerinin Üniversite tarafından karşılanmasının mevzuata uygun olduğunun düşünüldüğü belirtilmektedir.

Kamu idaresi cevabında bu şekilde belirtilmekte ise de, yukarıda yer verilen Ek 35'inci madde gereğince söz konusu sertifikalandırma faaliyeti YÖKAK'ın asli görevidir. Bu faaliyet sırasında YÖKAK'a ait bir hizmet yürütülmektedir. Nitekim 6245 sayılı Kanun'un 57'nci maddesinde yararlanma kavramı değil hizmet kavramı kullanılmıştır. YÖKAK yürüttüğü hizmetlerin gerektirdiği giderleri Kurul bütçesinden karşılanacağı Yönetmeliğin 28'inci maddesi gereğidir. Zira Sayıştay denetim faaliyetinden yararlanan da Üniversitedir. Ayrıca, Yönetmeliğin 25'inci maddesinin yasal dayanağı da bulunmamaktadır. Ayrıca, söz konusu 25'inci maddedeki ifade Yönergenin 13'üncü maddesiyle uyumlu değildir. Bu Yönetmelik için Sayıştay görüşü de alınmamıştır.

Sonuç olarak, kanuni dayanağı olmayan yukarıda belirtilen giderlerin Üniversite bütçesinden karşılanmaması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: Üniversite Merkez Kanuni Yerleşkesi Alanının Yapı Ruhsatının Alınmaması ve Cins Tashihiinin Yapılamaması

Üniversite Merkez Kanuni Yerleşke alanının bulunduğu ada içerisinde kadastral parsel olan 1223 parselin diğer parsellerle tevhidinin yapılmaması ve kamusal alanların terkininin yapılmaması nedeniyle ortaya çıkan mevzuata aykırılıklar aşağıda yer almaktadır.

A) Üniversitenin Mülkiyetinde, Yönetiminde veya Kullanımında Bulunan Taşınmazlardan Bir Kısımının Yapı Kullanma İzinlerinin Bulunmaması

Üniversite tarafından gerçekleştirilen yapım işlerine ait bina inşaatlarının yapı ruhsatlarının bulunmadığı, buna bağlı olarak yapı kullanma izin belgelerinin alınmadığı tespit edilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 2'nci maddesinde belediye ve mücavir alan sınırları içinde veya dışındaki bütün resmi ve özel yapıların ruhsata tabi olduğu belirtilmiştir. Ruhsata tabi

binalarda düzenlenen yapı kullanma izin belgesindeki bilgilere göre bina tanımlanır ve taşınmazın cinsinde belirtilir.

3194 sayılı Kanun'un "Kamuya ait yapı ve tesisler ile sanayi tesislerinde ruhsat" başlıklı 26'ncı maddesi gereğince Kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak veya yaptırılacak yapılara, imar planlarında o maksada tahsis edilmiş olmak, plan ve mevzuata aykırı olmamak üzere mimari, statik, tesisat ve her türlü fenni mesuliyeti bu kamu kurum ve kuruluşlarınca üstlenilmesi ve mülkiyetin belgelenmesi kaydıyla avan projeye göre ruhsat verilebileceği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "Yapı kullanma izni" başlıklı 30'uncu maddesinde; yapının tamamen bittiği takdirde tamamının, kısmen kullanılması mümkün kısımları tamamlandığı takdirde bu kısımlarının kullanılabilmesi için inşaat ruhsatı veren belediyeden izin alınması gerektiği belirtilmiştir.

Ortahisar Belediyesinin 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı Plan Notlarının İmar Uygulaması, İfraz ve Tevhid başlıklı 2'nci maddesinde; kadastral parsellere, imar planı gereği yol, meydan, park, otopark, çocuk bahçesi, yeşil saha, ibadet yeri ve karakol, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı öğrenime yönelik eğitim tesis alanları, Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık tesis alanları, Pazar yeri, semt spor alanı, toplu taşıma istasyonları ve durakları, otoyol hariç erişme kontrolünün uygulandığı yol, su yolu, resmi kurum alanı, mezarlık alanı, belediye hizmet alanı, sosyal ve kültürel tesis alanı, özel tesis yapılmasına konu olmayan ağaçlandırılacak alan, rekreasyon gibi ortak kullanım alanlarının kamuya terki sağlanmadan, inşaat ruhsatı verilemeyeceği hükmü yer almaktadır.

Üniversitenin Merkez Kanuni Yerleşkesi alanının ilk olarak 1986 yılında imar planlarına "Üniversite Alanı" olarak işlendiği, 15.11.2011 tarih ve 390 sayılı yazı ile mevcut kampüs alanının yetersiz olduğu belirtilerek büyütülmesi talep edilmiştir. Buna göre Trabzon Büyükşehir Belediyesinin 294 sayılı Meclis Kararı ile üniversitenin güney kısmından geçen 2. Tanjant yolu sınır olacak şekilde belirlenen alanların üniversite alanı yapılması uygun görülmüş olup Üniversite alanı bu günkü şeklini almıştır.

3194 sayılı Kanun'un "İmar İfraz ve tevhid" başlıklı 15'inci maddesine göre imar planı bulunan alanlarda, uygulama imar planına uygun olarak öncelikle parselasyon planının yapılması esastır. Diğer bir ifade ile Üniversite alanının bulunduğu ada içerisinde yeni inşaat ruhsatı düzenlenebilmesi için kadastral parsel olan 1223 parselin diğer parsellerle birleşerek ve gerekli terkleri yaparak imar parseli haline gelmesi gerekmektedir. Şu hâlde mevcut imar

durumunda; 1223 parselin ada içerisindeki diğer parsellerle tevhidinin ve kamusal alanların terkinden sonra yapılaşma izni verilebilecektir. Zira Merkez Kanuni Yerleşkesi alanına yapılacak her bir bina için de bu durum söz konusu olacaktır.

Denetimlerde, 2017 yılı öncesinde yapılmış yapılar için gerekli başvurular tamamlanarak Yapı Kayıt Belgelerinin alındığı, 2017 sonrası inşaatları için ise Merkezi Araştırma Laboratuvarı, Diş Hekimliği Fakültesi, Çocuk Hastanesi ve Tıp Fakültesi Farabi Hastanesi Kapalı Otopark için yapı ruhsatı ve ruhsata tabi yapı kullanma izin belgelerinin bulunmadığı görülmüştür.

Kamu idaresi cevabında, söz konusu işlemlerin tamamlanmasıyla ilgili olarak gerekli işlemlerin başlatıldığı ve ilgili süreçlere devam edildiği ifade edilmiştir.

Söz konusu eksikliklerin tamamlanarak taşınmazlara ilişkin yapı kullanma izin belgelerinin ve yapı ruhsatlarının alınması gerekmektedir.

B) İmar İşleri Tamamlanmadan İhalelere Çıkılması ve İnşaat Ruhsatlarının Alınmaması

Üniversite tarafından gerçekleştirilen 2 adet yapım işinde imar işleri tamamlanmadan ihalelerin yapıldığı ve inşaat ruhsatlarının alınmadığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar" başlıklı 62'nci maddesinin (c) bendinde; yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamayacağı belirtilmiştir.

Denetimlerde, Üniversite tarafından gerçekleştirilen Diş Hekimliği Fakültesi İnşaatı İşinde ve 225 Yataklı Farabi Çocuk Hastanesi İnşaatı işinde yapım işi ihalelerine imar işleri tamamlanmadan çıkıldığı ve yapılacak olan binalar için inşaat ruhsatlarının bulunmadan işlemlere başlandığı görülmüştür.

Oysa ruhsatsız olarak başlayan inşaat için 3194 sayılı Kanunu'nun 32'nci maddesinde; ruhsat alınmadan yapıya başlandığı veya ruhsat ve eklerine veya ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılarda projelerine ve ilgili mevzuatına aykırı yapı yapıldığı ilgili idarece tespiti, fenni mesulce tespiti ve ihbarı veya herhangi bir şekilde bu duruma muttali olunması üzerine, belediye veya valiliklerce o andaki inşaat durumu tespit edileceği, yapı mühürlenerek inşaat derhal durdurulacağı hükmü yer almaktadır. Bu durumda söz konusu müeyyideler üniversiteye inşaat alanları içinde uygulanabilecektir.

Kamu idaresi cevabında, söz konusu işlemlerin tamamlanmasıyla ilgili olarak gerekli işlemlerin başlatıldığı ve ilgili süreçlere devam edildiği ifade edilmiştir.

Bu itibarla, olası yaptırımlarla karşılaşılmasında için ihalelere çıkılmadan önce ivedilikle merkez yerleşkesinin imar işlerinin tamamlanması ve ruhsatların alınması gerekmektedir.

C) Taşınmazların Mevcut Kullanım Şekli ile Tapu Kayıtlarının Birbirine Uygun Olmaması, Bunların Mevcut Kullanım Şekline Göre Kayıtlara Alınmaması ve Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Üniversitedeki taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtları birbirinden farklı olmasına rağmen cins tashihi işlemlerinin yapılmadığı/tamamlanamadığı tespit edilmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde cins tashihi; binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının, mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi olarak ifade edilmiştir.

Yönetmelik'in "Cins tashihlerinin yapılması" başlıklı 10'uncu maddesine göre kamu idarelerinin mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmaması durumunda, fiili kullanım durumları esas alınarak tapu kayıtlarında cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

Üniversitenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlardan bir kısmının mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmadığı, bunların mevcut kullanım şekline göre kayıtlara alınmadığı ve cins tashihlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Denetimlerde Üniversitenin mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlardan bir kısmının mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtlarının birbirine uygun olmadığı, bunların mevcut kullanım şekline göre kayıtlara alınmadığı ve cins tashihlerinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Ancak Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün 2010/4 sayılı "Talebe Bağlı Olarak Yapılan Değişiklik İşlemleri Hakkında" Genelgesi uyarınca cins değişikliği; bir taşınmaz malın cinsinin yapısızken yapılı veya yapılyken yapısız hale, bağ, bahçe, tarla vb. iken arsaya veya arazi iken bağ, bahçe, tarla vb. duruma dönüştürmek için paftasında ve tapu sicilinde yapılan işlemi ifade etmektedir.

Yapılı hale gelen taşınmaz malların cins tashih değişikliği işlemlerinde yapı kullanma izin belgesi istenmektedir. Bu belgedeki bilgilere göre taşınmaz üzerindeki yapı tanımlanarak ana taşınmazın cinsinde gösterilmektedir. Bu kapsamda yapı ruhsatına tabi taşınmazlarda yapı kullanma izin belgesi olmadan cins değişikliği yapılamamaktadır. Üniversitenin kullanımında ve yönetiminde bulunan binaların bir kısmının yukarıda belirtildiği üzere yapı ruhsatları ve dolayısıyla yapı kullanma izinleri bulunmamaktadır.

Kamu idaresi cevabında, söz konusu işlemlerin tamamlanmasıyla ilgili olarak gerekli işlemlerin başlatıldığı ve ilgili süreçlere devam edildiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; bu kapsamda Üniversitenin Merkez Kanuni Yerleşkesinin imar işlemlerinin tamamlanması, Üniversitenin kullanımında ve yönetiminde bulunan arsa, arazi ve binaların hem cins tashih işlemleri hem de bununla bağlantılı olarak yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi alımı ile ilgili çalışmaların sonuçlandırılması gerekmektedir.

BULGU 5: Yapım İşlerinde Uygulama Projelerinin Gerekli Nitelikte Hazırlanmaması Nedeniyle İşlerin Uygulanması Sırasında Sık Proje Değişiklikleri Yapılması

Kurumun uygulama projesine dayalı olarak anahtar teslim götürü bedel olarak yaptırdığı işlere ait projelerin gerekli özen gösterilerek hazırlanmamasından dolayı işlerin devamı sırasında sık değiştirildiği, proje hazırlama aşmasında kolaylıkla fark edilebilecek eksikliklerin proje aşamasında tamamlanmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun “Tanımlar” başlıklı 4'üncü maddesinde; uygulama projesi belli bir yapının onaylanmış kesin projesine göre yapının her türlü ayrıntısının belirtildiği proje olarak tanımlanmakta, “İdarelerce uyulması gereken diğer kurallar” başlıklı 62'nci maddesinin (c) bendinde; yapım işlerinde arsa temin edilmeden, mülkiyet, kamulaştırma ve gerekli hallerde imar işlemleri tamamlanmadan ve uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamayacağı, ihale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve malî özelliklerinin gerekli olan netlikte belirlenemediği durumlarda ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabileceği, uygulama projesi bulunan yapım işlerinde anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak suretiyle ihale yapılması zorunlu olduğu belirtilmektedir.

Buna göre anahtar teslimi götürü bedel teklif alınmak üzere ihaleye çıkarılan yapım işlerinde, ihale yapılmadan önce, idarenin; işin yapılacağı arsa ile ilgili mülkiyet, kamulaştırma, imar işleri ve uygulama projesi hazırlanmalıdır. Uygulama projelerinde her türlü zemin araştırılmasının yapılmak suretiyle zeminin yapısına uygun iksa imalatlarını barındıran statik

proje, yapı estetiği ve tercihini belirleyen mimari proje, mekanik proje, elektrik projesi ve yapıya ait her türlü ayrıntıyı barındıran projenin bulundurulması gerekmektedir. Bu projelerin fen ve sanat kurallarına uygun olarak hazırlatılıp, ihale dokümanında isteklilere sunulması gerekmektedir.

Anahtar teslimi götürü bedel sözleşmeler ihale dokümanında yer alan uygulama projeleri ve bunlara ilişkin mahal listelerine dayalı olarak, işin tamamı için yüklenici tarafından teklif edilen toplam bedel üzerinden akdedilmektedir. Buradan hareketle uygulama projesinin isteklilerin tekliflerini hazırlamasında ve ihalede rekabetin sağlanmasında önemli bir parametre olduğu anlaşılmaktadır.

Üniversitenin uygulama projesine dayalı anahtar teslim götürü bedel olarak yaptırdığı ve aşağıda belirtilen projelerin incelenmesinde yapılan işlerin tamamında proje değişikliğine bağlı iş artışları ve süre uzatımlarının olduğu tespit edilmiştir.

Söz konusu işlere ait proje değişikliklerinin gerekçeleri ise aşağıdaki metinde ele alınmıştır.

1. 225 Yataklı Farabi Çocuk Hastanesi İnşaatı işinde;

- Vaziyet planında var olan tüp geçit imalatlarının nasıl yapılacağına ilişkin mimari uygulama ve detay projelerinde herhangi bir çizim ve açıklama olmaması nedeniyle tüp geçidin fen kurallarına uygun yapılabilmesi için gerekli olan imalatların yapılması, işin devamı sırasında proje ve mahal listesi içerisinde bulunmayan bu imalatlarla ilgili daha sonra yerinde ihtiyaç duyulmasından dolayı proje değişikliklerinin yapılmasından dolayı %2,46 oranında iş artışı, 1.320.504,94 TL,
- B blok ana merdiven kovanının çatı kısmına çıkartılması ile birlikte bu inşaat için gerekli kalıp, demir, beton imalatlarının yapılması ve bu ve benzeri proje değişiklikleri nedeniyle %1,257897 oranında iş artışı, 675.000,00 TL,
- Elektrik şaftlarının tabanında kullanılacak kaplama uygulama projesinde ve eklerinde belirtilmeyen bu ve benzeri proje değişiklikleri nedeniyle %1,071541 oranında iş artışı, 575.000,00 TL,

Bu ve benzeri proje değişiklikleri nedeniyle 13 adet iş artışı yapılmış olup %9,910372 oranında iş artışı, fiyat farkı ve katma değer vergisi hariç 5.318.004,94 TL (2016 Yılı Sözleşme Fiyatı) ilave maliyet artışına neden olunmuştur.

2. Dış Hekimliği Fakültesi İnşaatı İşinde; Uygulama projesinde ve eklerinde belirtilmeyen proje değişiklikleri nedeniyle %7,23 oranında iş artışının yapılması, fiyat farkı ve katma değer vergisi hariç 2.016.161,62 TL ilave maliyet artışına sebebiyet verilmiştir.

3. Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Farabi Hastanesi Çeşitli Birimler Onarım İnşaatı işinde; Uygulama projesinde ve eklerinde belirtilmeyen proje değişiklikleri nedeniyle %3,370361 oranında 4 adet iş artışı ve eksilişinin yapılması, fiyat farkı ve katma değer vergisi hariç 455.000,00 TL (Sözleşme fiyatı) ilave maliyet artışına ortaya çıkmıştır.

İşlerin büyük çoğunluğunun uygulama projelerinde temel eksikliklerin bulunması ve bu eksikliklerin birçoğunun işin projelendirilmesi aşamasında küçük bir araştırma ile kolayca fark edilecek durumda olmasına karşılık işlerin devamı sırasında bu eksikliklerin tamamlanmasına yönelik proje revizyonlarının yapılması ve buna bağlı olarak iş artışları ve süre uzatımlarının verilmesi söz konusu işlere ait projelerin hazırlanmasında yeterince özen gösterilmediği izlenimini vermektedir. Bu itibarla, İdarenin kendi imkanları ile ve /veya ihale yoluyla piyasadan temin ettiği uygulama projelerinin gerekli asgari nitelikleri taşımamasına bağlı olarak projeler sık değiştirilmiş olup bu kapsamda yapı maliyetinde ortaya çıkan iş artışlarında projeyi hazırlayan kişi ve firmalara sorumluluk doğabileceği düşünülmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, proje değişikliklerine bağlı olarak iş artışlarının mevzuata uygun olduğu, proje değişikliklerine neden olan durumların proje başlangıcında öngörülemeyen ya da ilerleyen süreçte ortaya çıkan teknik zorunluluklardan dolayı işin kesintisiz yürütülmesi ve kamu zararı oluşmasının önlenmesi amacıyla zorunlu olarak yapıldığı ifade edilmiştir.

Ancak bulguda proje değişikliklerine bağlı iş artışlarının mevzuata aykırı olduğuna dair herhangi bir husus bulunmamaktadır. Kamu İdaresinin denetim dönemimize isabet eden anahtar teslim götürü bedel işlerine ilişkin hazırlanan uygulama projelerinin gerekli dikkat gösterilerek hazırlanmamasından hareketle işin devamı sırasında bu projelerin çok sık değiştirildiği, bulgu metninde ve ekinde yer alan bazı projelerin değiştirilme gerekçelerinin proje hazırlama aşamasında küçük bir dikkat ile kolayca fark edilebilecek durumda olmasına karşılık bunların eksik kaldığı ve işin devamı sırasında bu değişikliklerin yapılarak proje maliyetini artırdığı ve buna bağlı olarak işin süresinin uzatılması nedeniyle söz konusu yapıların ekonomiye geç kazandırıldığı değerlendirilmektedir.

Şüphesiz uygulama projeleri ve mahal listeleri yapının her türlü ayrıntısını barındırdığı için bunların hazırlık süreçleri yoğun dikkat ve araştırma gerektirmektedir. Tüm bu

parametreler dikkate alınarak proje hazırlama süreçlerine gerekli süre ve kaynağın verilmesiyle işin devamı sırasında oluşabilecek proje revizyonlarının minimize edilmesini sağlanabilir. Ancak inceleme konusu yapılan işlerin tamamında proje revizyonlarının yapılması, sözleşme bedeli nispeten küçük olan işlerde de büyük işlerde de işin devamı sırasında proje revizyonlarının yapılması projelerin hazırlanmasında gerekli özenin gösterilmediği değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak; İdare tarafından projelerin hazırlama sürecinde gerekli süre ve kaynağın ayrılması, proje hazırlayan kişi ve firmalar üzerinde denetimlerin etkin yapılması gerekmektedir.

BULGU 6: Yapım İşlerinde Yeni Birim Fiyatın Belirlenmesi İşlemlerine İlişkin Mevzuatta Öngörülen Yöntemlere Uygun Hareket Edilmemesi

Yapım işlerinde sözleşmenin uygulanması sırasında, proje değişikliği nedeniyle ortaya çıkan yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedellerinin ödenmesi amacıyla yeni birim fiyat tespiti yapılırken, ilgili mevzuattaki usuller uygulanmayıp, doğrudan piyasada faaliyet gösteren firmalardan proforma fatura alınarak yeni birim fiyat tespiti yapıldığı görülmüştür.

Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nin “Sözleşmede bulunmayan veya fiyatı belirli olmayan işlerin fiyatının tespiti” başlıklı 22’nci maddesinde proje değişikliği şartlarının gerçekleştiği hallerde, işin yürütülmesi aşamasında idarenin gerekli görerek yapılmasını istediği ve ihale dokümanında ve/veya teklif kapsamında fiyatı verilmemiş yeni iş kalemlerinin ve/veya iş gruplarının bedelleri ile 21 inci maddeye göre sözleşme kapsamında yaptırılacak ilave işlerin bedelleri, ikinci fıkrada belirtilen usuller çerçevesinde yüklenici ile birlikte tespit edileceği hükmü yer almaktadır.

Aynı maddenin ikinci fıkrası hükmü gereği yeni fiyatın tespitinde iş kalemi veya iş grubunun niteliğine göre aşağıdaki sıralamaya uyularak oluşturulan analizlerden biri kullanılacaktır.

a) Yüklenicinin birim fiyatlarının/teklifinin tespitinde kullanarak teklifi ekinde veya aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında idareye sunduğu ve yeni iş kalemi/grubu ile benzerlik gösteren iş kalemlerine/gruplarına ait analizler dikkate alınarak oluşturulacak analizler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut olan ve yeni iş kalemine/grubuna benzerlik gösteren analizler dikkate alınarak oluşturulacak analizler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan iş kalemleri/gruplarına ait maliyet analizleri dikkate alınarak oluşturulacak analizler.

ç) Yeni iş kaleminin/grubunun yapılması sırasında tutulacak puantajla tespit edilecek malzeme miktarları, işçi ve makinelerin çalışma saatleri ile diğer tüm girdiler esas alınarak oluşturulacak analizler.

Yeni birim fiyatın tespitinde, işin/iş kaleminin niteliğine uygun olmak kaydıyla, sıralamada daha üstte yer alan bir analiz mevcutken alt sıradaki analiz tercih edilemeyecektir. Mezkûr Şartname'nin 22'nci maddesinin üçüncü fıkrasında ise iş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yukarıdaki analizlere, kaynakların verimli kullanılması gözetilerek aşağıdaki rayiçlerden biri, birkaçı veya tamamı uygulanabilir.

a) Varsa yüklenicinin teklifinin ekinde veya aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında idareye verdiği teklif rayiçler.

b) İdarede veya diğer idarelerde mevcut rayiçler.

c) İhaleyi yapan idarenin daha önce gerçekleştirdiği ve ihale konusu işe benzer nitelikteki yapım işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlar.

ç) İdarece kabul edilmek şartıyla, ticaret ve/veya sanayi odasının onaylanmış uygulama ayına ait yerel rayiçleri.

Yeni birim fiyatın tespitinde uygulanacak rayiçlerde herhangi bir öncelik sıralaması olmayıp, kaynakların verimli kullanılmasını sağlayacak şekilde, belirlenen herhangi bir rayiç esas alınabilecektir. Yeni fiyat analizlerine uygulanacak rayiçler karma biçimde de tespit edilebilir. Uygulanacak rayiçler konusunda idare özenli davranmalı, gerekli inceleme ve karşılaştırmaları yapmalıdır.

Yapım işlerinde proje değişikliği nedeniyle ortaya çıkan yeni iş kalemlerinin/gruplarının birim fiyatının tespiti için Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde belirtildiği üzere, iş kalemi veya iş grubunun niteliğine uygun olarak yapılacak analizlere, kaynakların verimli kullanılması ilkesi gözetilerek, yukarıda yer alan rayiçlerden biri veya birkaçı uygulanabilir.

Üniversite Yapı İşleri ve Teknik İşleri Daire Başkanlığınca yaptırılan yapım işlerinde yeni birim fiyat tespiti yapılırken; Karadeniz Teknik Üniversitesi 225 yataklı çocuk hastanesi

yapım işinde ilave iş ve iş eksilişlerinde kullanılmak üzere 177 adet yeni fiyat uygulamasından 136 adet yeni fiyatın, Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi Farabi Hastanesi Çeşitli Birimler Onarım İnşaatı İşine ait iş eksilişi ve artışında ise 35 adet yeni fiyatın belirlenmesinde Yapım İşleri Genel Şartnamesi'nde belirtilen usule aykırı davranılarak analiz yapılmaksızın ve bu analizlere usulüne uygun tespit edilmiş rayiçler uygulanmaksızın, doğrudan piyasada faaliyet gösteren firmalardan malzeme, işçilik, montaj ve nakliye dahil proforma faturalar alınarak, faturalardaki fiyatlara göre yeni birim fiyat yapılmıştır. Ayrıca söz konusu faturalar ilgili ticaret ve sanayi odasına da onaylatılmamıştır. Proforma faturalara dayalı olarak yeni birim fiyat yapılamayacağı gibi rayiç fiyat tespiti de yapılamaz.

Kamu idaresi cevabında, yeni birim fiyatların mevzuatta öngörülen şartlara uygun şekilde yapılmaya çalışıldığı ancak yeni birim fiyat oluşturulamadığı durumlarda piyasadan proforma fatura alınarak ve yüklenici ile anlaşarak yeni birim fiyat oluşturulduğu, proforma faturalarda işçilik dahil fatura olduğu için ticaret/sanayi odasına onaylatılamadığı ifade edilerek bundan sonraki süreçte , Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümlerine uygun yeni fiyat belirleme süreci titizlikle işletileceği ifade edilmiştir. Ancak yukarıda açıkça belirtildiği üzere yeni fiyat belirleme işlemlerinin Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümlerine göre yapılması gerekmektedir.

Sonuç olarak; Yapım İşleri Genel Şartnamesi'ne göre öncelikle yeni birim fiyat analizlerinin yapılması, daha sonra usulüne uygun tespit edilen rayiçlerin bu analizlere uygulanmak suretiyle tespit edilecek yeni birim fiyatların ödemeye esas alınmasının gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER

EK 1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Taşınmazlarda Cins Tashihi İşlemlerinin Tamamlanmaması	2023	Yerine Getirilmedi	Bu husus Raporun Diğer Bulgular Bölümünde "Üniversite Merkez Kanuni Yerleşkesi Alanının Yapı Ruhsatının Alınamaması ve Cins Tashihi'nin Yapılamaması" başlığıyla yer almaktadır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ**

2024 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU	4
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	4
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	5
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	5
6. DENETİM BULGULARI	5

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. İlave Ücret Alınamayacak Sağlık Hizmeti Alan Muhtelif Hastalardan İlave Ücret Alınması
2. Temsil Ağırlama Giderlerinde Tasarruf Tedbirlerine Uyulmaması
3. Genel Yönetim Giderlerinin Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına Kaydedilmesi /Takip Edilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Karadeniz Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58'inci maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 14.07.1986 tarih ve 19164 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Karadeniz Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Adı geçen Yönetmelik, 28.02.2021 tarih ve 31409 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Karadeniz Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

İşletme, eğitim ve öğretim faaliyet alanları ile sınırlı olarak mal ve hizmet üretiminde bulunmak ve Üniversitenin esas faaliyetlerini aksatmamak kaydıyla aşağıdaki faaliyetlerde bulunur:

a) Bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, araştırma, uygulama ve benzeri hizmetleri yapmak, belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını ve teknolojiye dönüşümünü sağlamak, seminer, konferans, sempozyum ve eğitimler düzenlemek, kurslar açmak.

b) Klinik, poliklinik, ameliyathane ve laboratuvarlarda her çeşit muayene, tetkik, tahlil, tedavi, ameliyat, bakım ve üretimle ilgili iş ve benzeri hizmetlerin yapılması, açılmış olan her türlü sağlık hizmetleri ile ilgili yataklı, yataksız sabit ve geçici kuruluşlar ve benzeri yerler ile belirli bilimsel sonuçların uygulanmasını sağlamak üzere açılmış bulunan eğitim ve uygulama eczanelerini işletmek.

c) Danışmanlık, her türlü tercüme hizmetleri, plan, proje uygulama, deney raporları, fizibilite etüdü, proses değerlendirmesi ve geliştirilmesi, model deneyleri, bilgi işlem ve iş değerlendirmesi veya organizasyonu, analiz ölçme ve etanolaj hizmetleri ve faaliyet alanı ile ilgili olarak bakım, onarım, basım, yayın, cilt ve üretimle ilgili hizmetleri yapmak.

ç) Fiziki kapasite oranında iş ve hizmet üretmek, bilgi işlem ve bilgisayar teknolojisini kullanarak her türlü iş ve hizmetleri yapmak, elektronik dizgi ve çoğaltma sistemleri ile kitap ve her türlü basılı evrak çoğaltmak, basmak, cilt ve baskı işlemleri yapmak, bunların satışını yapmak.

d) Sportif alanda bireysel ve takım olarak performans değerlendirmesi, psikolojik

danışmanlık, diyet analiz ve kontrolü, antrenman planlaması, sporcu sağlığını koruma ve geliştirmeye yönelik hizmetlerde bulunmak.

e) Tarım ve sanayi kuruluşlarınca üretilen çeşitli mal ve hizmetlerin standartlara uygunluğu konusunda ilgili mevzuat hükümlerine göre raporlar düzenlemek, analiz ve ölçümler yapmak, projeler hazırlamak veya uygulamak.

f) Pedagojik formasyon, yabancı dil, bilgi işlem yazılımı ve donanımı konusunda eğitim hizmetleri faaliyetlerinde bulunmak.

g) Bireylerin bilgi toplumuna uyum sağlamaları ve bu toplumda yaşamlarını daha iyi kontrol edebilmeleri için ekonomik ve sosyal hayatın tüm evrelerine aktif bir şekilde katılımlarına imkân vermek amacıyla, ihtiyaç duyulacak alanlarda eğitimler ve kurslar düzenlemek, ihtiyaç halinde ilgili mevzuat hükümleri kapsamında ulusal ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği içinde projeler hazırlamak ve uygulamak.

ğ) Turizm, otelcilik ve gastronomi ile ilgili eğitim programları yapmak ve bu amaçla ilgili tesisler işletmek, bu alanda üretilecek ürünlerin satışını gerçekleştirmek.

h) Güzel sanatlar, müzik ve sahne sanatları alanlarında yaratı ve araştırma çalışmaları ile eğitim, öğretime yönelik uygulamalarla sınırlı kalmak üzere grafik tasarımı, afiş, broşür, sergi ve fuar düzenlemesi, iç ve dış mekan düzenlemeleri, tanıtım ve reklam filmleri, resim, heykel, seramik çalışmaları, müzikli oyunlar ve tiyatro oyunları yazılması, sahnelenmesi, bale ve tiyatro temsilleri ile konser ve resitaller düzenlenmesi ve benzeri hizmetleri yapmak.

ı) Mevcut fiziki kapasiteyi değerlendirerek bu maddede sayılanlar dışında kalan her türlü iş ve hizmet ile canlı materyal, tarım ve sanayi ürünleri, bilişim teknolojisi ürünlerini ve diğer malları üretmek, elde edilen ürünleri, ilgili mevzuat hükümlerine göre pazarlamak.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 27’dir.

İşletme Müdürlüğünde; işletme müdürü, 11 idari memur ve 2 sürekli işçi hizmet vermekte olup bunlardan tamamının kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli saymanlık müdürü ve 7 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik'in 4'üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2024 yılında özel bütçeden herhangi bir kaynak kullanılmamıştır.

Başlangıç bütçesinde 3.057.200.000,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gider ve gelir bütçeleri 3.881.770.000,00 TL'ye yükselmiştir.

İşletmenin 2024 yılında 3.768.328.679,58 TL bütçe giderine karşılık 3.779.413.757,13 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2024 yılı gelir tablosuna göre 3.784.031.005,49 TL gelir elde edilmiş, 3.772.945.927,94 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 11.085.077,55 TL kârla tamamlanmıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Karadeniz Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi

ve Kontrol Kanunu ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmassından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Karadeniz Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi 2024 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde herhangi bir bilgi yer almamaktadır.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: İlave Ücret Alınmayacak Sağlık Hizmeti Alan Muhtelif Hastalardan İlave Ücret Alınması

Karadeniz Teknik Üniversitesi Farabi Hastanesinde mesai dışında sunulan ilave ücret alınmayacak sağlık hizmetlerinden faydalanan bazı hastalardan hatalı faturalar düzenlenmek suretiyle yersiz ücret alındığı görülmüştür.

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu’nun “Döner sermaye” başlıklı 58’inci maddesinin (h) fıkrasında; öğretim üyelerinin mesai saatleri dışında üniversitede sundukları sağlık hizmetlerinden dolayı 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu’nun 73’üncü maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca alınan ilave ücretlerin döner sermaye işletmesinin ayrı bir hesabında toplanacağı, bu tutardan ayrıca hazine payı kesintisinin ve aynı maddenin (b) fıkrası kapsamındaki kesintinin yapılmayacağı ve bu şekilde elde edilen gelirin yüzde 50’sinden az ve yüzde 60’ından fazla olmamak üzere üniversite yönetim kurulunca tespit edilecek oranının mesai saatleri dışında sağlık hizmeti sunan öğretim üyesine her ay ayrıca ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

5510 sayılı Kanun’a dayanılarak yayımlanan Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği’nin 1.9.3. maddesinde; bu maddede yer alan sağlık hizmetleri için hiçbir ilave ücret alınmayacağı belirtilmiş ve aynı maddenin (j) fıkrasında söz konusu Tebliğ eki EK-2/G listesinde yer alan sağlık hizmetleri de bu kapsamda sayılmıştır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden, öğretim üyelerinin mesai saatleri dışında üniversitede sundukları sağlık hizmetleri karşılığında hastalardan ilave ücret adı altına bir ücret alınacağı ve alınan bu ücretlerin döner sermaye işletmesine gelir olarak kaydedileceği, tahsil edilen gelirin bir kısmının ücret olarak öğretim elemanlarına ödenebileceği, ancak mesai saatleri dışında tedavi gören hastaların Sağlık Uygulama Tebliği’nde belirtilen bazı sağlık hizmetlerinden ilave ücret ödemediği yararlanabilecekleri anlaşılmaktadır.

Sağlık Kurumuna başvuran hastaya ilişkin her türlü işlemin akış durumunu gösteren bilgiler ile teşhis ve tedaviye dair detaylı bilgilerin yer aldığı, Hastanenin merkezi otomasyon sisteminde, 2024 yılının ilk 9 ayında elde edilen gelirlerin incelenmesi sonucunda, mesai saatleri dışında tedavi gören bazı kanser hastalarına, Sağlık Uygulama Tebliği'nin eki EK2/G listesinde yer alan ilave ücret alınmayacak sağlık hizmetlerinin hastalara fatura edildiği, hastalardan yersiz ilave ücret alındığı, hatalı şekilde alınan bu ücretlerin bir kısmının döner sermaye ek ödemesi şeklinde tedaviyi yapan öğretim elemanlarına ödendiği, bu şekilde hatalı uygulamaya maruz kalan 145 hastanın olduğu ve bunlardan yersiz olarak toplam 1.390.754,00 TL ilave ücret alındığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında, tespit edilen ilave ücret alınmaması gereken hastalara ücretlerinin iadesi ve yersiz ödeme alan hekimlerden geri iade işlemlerinin yürütülmesi için ilgili birimlerden alınacak bilgiler doğrultusunda sürecin başlatılacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; bundan sonraki uygulamaların yukarıda belirtilen mevzuat uyarınca hastalardan ilave ücret almadan gerçekleştirilmesi ile mevzuata aykırı şekilde 145 hastadan alınan toplamda 1.390.754,00 TL tutarındaki fazla ücretin, döner sermaye ek ödemesi yapılan öğretim elemanları ve hastane döner sermaye bütçesinden karşılanmak suretiyle ilgili hastalara iade edilmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Temsil Ağırlama Giderlerinde Tasarruf Tedbirlerine Uyulmaması

Temsil ve ağırlama giderlerinin ödenmesinde Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirleri Genelgesine uyulmadığı görülmüştür.

Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik'in "Gelir ve giderler ile bunların muhasebeleştirilmesi" başlıklı 8'inci maddesinde; döner sermaye işletmesinin gelirlerinin, işletme adına yapılan mal ve hizmet satışları, şartlı bağış ve yardımlar ile diğer gelirlerden, giderlerinin ise faaliyet alanlarıyla ilgili giderlerden oluşacağı belirtilmiş olup temsil ağırlama niteliğindeki bu giderlerin kapsama girmediği değerlendirilmektedir.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği'nin "İşletmenin faaliyet alanları" başlıklı 4'üncü maddesinde; İşletmenin gelir getirici faaliyetleri sayılmak suretiyle belirlenmiştir. Bu giderler, doğrudan gelir getiren faaliyetlere ilişkin gelirler olup temsil ağırlama niteliğindeki bu giderler kapsama girmemektedir.

Diğer yandan, 30.06.2021 Tarih ve 31527 sayılı Resmi gazetede yayımlanan 2021/14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nin "Kapsam" başlığı altındaki açıklamada döner sermayelerin bu Genelge kapsamında olduğu belirtilmiştir. Genelgedeki “Temsil, Tören, Ağırlama ve Tanıtım Giderleri” başlığı altında yapılan düzenlemeye göre de kamu hizmetleri, bütçe sınırları içinde kalınarak ayrılan kaynakların üzerinde harcama yapılmasına yol açılmadan azami tasarruf anlayışı içinde yerine getirilecektir. Uluslararası toplantılar ile milli bayramlar hariç açılış, konferans, seminer, yıl dönümü ve benzeri kutlama ve organizasyonlara ilişkin faaliyetler nedeniyle gezi, kokteyl, yemek ve benzeri davetler düzenlenmeyecek, hediye verilmeyecek ve diğer adlar altında ödeme yapılmayacak. Temsil ve ağırlama ödenekleri, zorunlu haller dışında kullanılmayacak, kurum ve kuruluşların tasarrufları altında bulunan kaynaklardan ajanda, takvim, plaket, hatıra, hediye, eşantıyon basım ve dağıtımı türü işler yaptırılmayacak, mevzuattan kaynaklanan zorunluluklar gereği yapılan veya kurum faaliyetleri ile doğrudan ilgili olan tanıtım giderleri hariç olmak üzere basın ve yayın organlarına ilan-reklam verilmeyecektir. Aynı hükümler 2024/7 sayılı Tasarruf Tedbirleri Genelgesi'nde de mevcuttur.

Bu hükümlere rağmen, Döner Sermaye İşletmesine bağlı Mühendislik Fakültesi Birimi 17.04.2024 tarih ve 166 No.lu ödeme emriyle Üniversite personeline 38.115,00 TL'lik yemek organizasyonu gideri, Teknoloji Transferi Uygulama ve Araştırma Merkezi Birimi ise 22.07.2024 tarih ve 158 No.lu ödeme emriyle 9.900,00 TL'lik plaket gideri yapmıştır. Yukarıda belirtilen hükümlere göre bu tür giderlerin döner sermayeden yapılması mümkün görülmemektedir.

Kamu İdaresi cevabında, Mühendislik Fakültesi Akademik Genel Kurul Toplantısı'nda 17.04.2024 tarih ve 166 no.lu ödeme emriyle temsil ağırlama gideri yapıldığı, daha sonraki ödemelerde bu hususa dikkat edileceği, 2021/14 sayılı Genelge sehven gözden kaçırıldığından 158 no.lu yevmiyeyle ödeme yapıldığı, ikinci bir talimata kadar temsil ağırlama gideri yapılmayacağı belirtilmiştir.

Sonuç olarak; söz konusu temsil tören ağırlama tanıtım mahiyetindeki veya bu kapsama girecek diğer giderlerin doğrudan veya dolaylı şekilde döner sermaye bütçesinden yapılmaması gerekmektedir.

BULGU 3: Genel Yönetim Giderlerinin Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına Kaydedilmesi /Takip Edilmesi

Döner Sermaye İşletmesinin; ek ödemeler, yönetici giderleri, nöbet ücreti, taşınır-taşınmaz bakım onarım giderleri, yakacak alımları, elektrik alımları, yemek hizmeti alım alımı gibi giderlerinin 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabı yerine 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

Döner Sermaye İşletmesi Bütçe Muhasebe Yönetmeliğinin “740 Hizmet üretim maliyeti hesabı” başlıklı 496’ncı maddesinde; 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabının hizmet işletmelerinde üretilen hizmetler için yapılan giderlerin izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

770 Genel Yönetim Giderleri Hesabının açıklandığı, Yönetmeliğin 517’nci maddesinde bu hesabın işletmenin yönetim fonksiyonları, işletme politikasının tayini, organizasyon ve personel, idare hizmetleri, büro hizmetleri gibi üretilen veya satılan malın maliyeti ile doğrudan ilişkisi kurulamayan genel mahiyetteki giderlerin izlenmesi için kullanılacağı, ayrıca 518’inci maddesinin üçüncü fıkrasına göre de personele her ne ad altında olursa olsun katkı payı olarak yapılan ödemelerin bu hesaba borç, kesintilerin ilgili hesaplara, ödenmesi gereken tutarın 363 Ödenecek Döner Sermaye Katkı Payları Hesabına alacak kaydedileceği belirtilmiştir.

Mevzuatta belirtilen nedenlerle hizmet üretim faaliyetiyle ilgisi olmayan söz konusu harcamaların bu hesaba kaydedilmesi gerekmektedir.

Yönetmeliğin “Gelir Tablosu Hesaplarına İlişkin İşlemler” başlıklı Onuncu Bölümünde de, işletmenin esas faaliyetleri ile ilgili olarak sağlanan hasılat ile işletmenin esas faaliyetleri dışında kalan tüm gelir ve giderlerini tasnifli bir şekilde izlemesi ve dönemin kesin sonuçlarını belirlemesi için kullanılacağı gelir tablosu hesapları düzenlenmiştir.

Bu bölümde, yılsonunda 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabının 771 Genel Yönetim Giderleri ve 632 Genel Yönetim Giderleri Hesabına, 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabının 741 Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma Hesabı ile 622 Satılan Hizmet Maliyeti Hesabına aktarılmasına ilişkin hesap kayıtları yer almaktadır

Bu bölümde, yılsonunda 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabının 771 Genel Yönetim Giderleri Yansıtma Hesabı ve 632 Genel Yönetim Giderleri Hesabına, 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabının 741 Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma Hesabı ile 622 Satılan Hizmet Maliyeti hesabına aktarılmasına ilişkin hesap kayıtları yer almaktadır.

Döner Sermaye İşletmesi muhasebe kayıtları incelendiğinde; Döner sermayeden yapılan ek ödemeler, yönetici giderleri, nöbet ücreti, taşınır-taşınmaz bakım onarım giderleri, yakacak alımları, elektrik alımları, yemek hizmeti alım giderleri gibi tutarların 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabına kaydedilmesi gerektiği halde, 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına dâhil edilmesi dolayısıyla, kurum hesaplarında 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabı 257.619.606,19 TL fazla ve 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabı bu tutar kadar eksik görünmektedir. Bu hesaplara bağlı olarak yılsonunda aktarılan 622 Satılan Hizmet Maliyeti Hesabı, 741 Hizmet Üretim Maliyeti Yansıtma Hesabı ile 632 Genel Yönetim Giderleri Hesabı ve 771 Genel Yönetim Giderleri Yansıtma Hesabı kayıtları doğru veri üretmemiş ve kurum gelir tablosu gerçek durumu yansıtmamıştır.

Kamu İdaresi cevabında, 740 Hizmet Üretim Maliyeti Hesabına kaydedildiği tespit edilen işlemlerin 2024 yılı muhasebe kayıtlarının kapatılmasından dolayı düzeltme kayıtları yapılamadığı, 2025 Mali yılı itibarıyla yukarıda sayılan kalemlerden yapılacak olan ödemelerde mevzuatta belirtilen hususlar doğrultusunda 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabı kullanılmasına yönelik işlem yapılmaya başlanıldığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak, Döner Sermaye İşletmesinden yapılan ek ödemelere ilişkin muhasebe kayıtlarının 740 Hizmet Üretim Maliyeti yerine düzenli şekilde 770 Genel Yönetim Giderleri Hesabında izlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>